

Referat fra andet møde i Vandløbsforums arbejdsgruppe 2 om udpegning af stærkt modificerede vandløb d. 16. august 2013

Eksterne deltagere:

Claus Vangsgaard, DANVA
Flemming Gertz, Videncentret for Landbrug
Kitt Bell Andersen, Landbrug & Fødevarer
Niels Peter Nørring, Landbrug & Fødevarer
Vagn Lundsteen, Bæredygtigt Landbrug
Jan Hjeds, Bæredygtigt Landbrug
Verner Hansen, Danmarks Sportsfiskerforbund
Christian Skotte, Danmarks Sportsfiskerforbund
Hans Harald Hansen, KTC
Bjarne Bringedal Svendsen, KTC
Lars Palle, Danske Vandløb
Per Lejsgaard, Danske Vandløb
Henning Mørk Jørgensen, Danmarks Naturfredningsforening
Thomas Bruun Jessen, Naturstyrelsen
Katrine Fabricius, Naturstyrelsen
Rune Raun-Abildgaard, Naturstyrelsen
Lykke Guldbrandt, Naturstyrelsen

Dagsorden, jf. mødeindkaldelse af 24. juni 2013:

- 1) Godkendelse af dagsorden
- 2) Godkendelse af referat af møde 12/6-13
- 3) Udpegning af kunstige vandløb
- 4) Landbrug & Fødevarers og Bæredygtigt Landbrugs oplæg om EU-guidelines
- 5) Drøftelse mhp. at opnå fælles forståelse af det i vandrammedirektivet centrale begreb ”*betydelige negative konsekvenser*”
- 6) Drøftelse mhp. at opnå fælles forståelse af det i vandrammedirektivet centrale begreb ”*uforholdsmæssigt store omkostninger*”
- 7) Blødbundsvandløbenes faldhøjde på baggrund af oplæg fra Videncentret for Landbrug
- 8) Evt.

~oOo~

Ad dagsordenspunkt 1)

Naturstyrelsen ved kontorchef Thomas Bruun Jessen bød velkommen, idet denne udbad sig eventuelle bemærkninger til dagsordenen.

Landbrug & Fødevarer pointerede vigtigheden i ikke at lade nogen emner falde mellem to stole i forhold til Vandløbsforums samlede arbejde. Ligeledes blev ytret

ønske om, at interessenter fra kulturarvsområdet blev repræsenteret i gruppen. Dette gjaldt ligeledes skovområdet. Naturstyrelsen forsikrede, at der var fuld opmærksomhed på at sikre, at alle relevante emner blev kanaliseret over i de korrekte grupper under Vandløbsforum. Ligeledes blev understreget, at Naturstyrelsen anerkendte kulturarv som en interesse i arbejdet med udpegning af vandløb, i hvilken forbindelse Naturstyrelsen støttede sig til Kulturstyrelsen. Fandtes der imidlertid interesseorganisationer – på såvel kultur- som skovområdet –, der gerne ville repræsenteres i arbejdsgruppen, skulle de være velkomne, men Naturstyrelsen havde ikke fået henvendelser fra sådanne.

Landbrug & Fødevarer udtrykte i øvrigt bekymring i forhold til målopfyldelse, når kvalitetselementerne ændres i 2. vandplanperiode. Naturstyrelsen understregede, at man var opmærksom på, at tilstandsbestemmelsen kan forskyde sig, hvorfor det kunne være, man skulle bruge undtagelsesbestemmelsen eller udpegningen som stærkt modificeret oftere, men revurdering af udpegning lå allerede i rammerne for vandrammedirektivet, idet udpegningen skal revurderes i forbindelse med hver planperiode.

Dagsordenen blev herefter godkendt uden yderligere bemærkninger.

Ad dagsordenspunkt 2)

Idet der henvises til, at eventuelle forslag til justeringer af referatet kunne foretages via mailkontakt til sekretariatet for Vandløbsforum, blev referatet for møde afholdt 12/6-13 godkendt uden bemærkninger.

Ad dagsordenspunkt 3)

Naturstyrelsen præsenterede bilag 2, som er den instruks, styrelsens medarbejdere har benyttet til udpegning af kunstige vandløb. Udpegningen baserer sig i høj grad – men ikke udelukkende – på kort fra 1860, som ifølge Kort- og Matrikelstyrelsen er de bedst tilgængelige til formålet. Naturstyrelsen udbad sig bemærkninger til medarbejderinstruksen.

Landbrug & Fødevarer og Bæredygtigt Landbrug mente ikke, at styrelsen benyttede EU's guidelignes dok. 2 korrekt ved udpegning af kunstige hhv. naturlige vandløb. I Danmark havde man ifølge organisationerne haft for meget fokus på disse to kategorier, mens guidelines opererede med den tredje kategori "stærkt modificeret" fra starten. Det var ifølge landbrugsorganisationerne ikke korrekt, når styrelsen først *efter* fremlæggelsen af vandplanerne begyndte at undersøge, om et vandløb var stærkt modificeret eller ej.

KTC og Danmarks Sportsfiskerforbund fandt diskussionen irrelevant, idet udpegningen af kunstige vandløb var den udpegning, der var mest ukompliceret. Både kunstige og stærkt modificerede vandløb kunne desuden stadig få fastsat et højt miljømål.

Danmarks Naturfredningsforening og Danmarks Sportsfiskerforbund mente, at styrelsens instruks til udpegning af kunstige vandløb var udmærket, og at det ville være et problem, hvis styrelsen *ikke* tog udgangspunkt i det bedst tilgængelige kortmateriale. Kun Bæredygtigt Landbrug anfægtede dette, da brug af kort fra 1860 ifølge organisationen ikke var et objektive kriterium, idet der også fandtes kunstige vandløb før dette tidspunkt. Ved en tilfældig stikprøve angav Bæredygtigt Landbrug således at have fundet fejl i udpegningen i ni ud af 10 tilfælde. Bæredygtigt Landbrug mente derfor, at karakterisering af kunstige vandløb ikke kan bero på historiske kortoplysninger, men i stedet bør kunstige vandløb udpeges

i forhold til hældningen på baggrund af topografiske kort. Naturstyrelsen var uenig i den nævnte fejlrate på 90 % samt brugbarheden af landskabshældningen som udpegningsgrundlag for kunstige vandløb.

Landbrug & Fødevarer samt Videncentret for Landbrug understregede vigtigheden af, at Naturstyrelsen var meget omhyggelig i sin gennemgang af vandløbene, da dette var kompliceret stof for den enkelte landbruger, der ikke nødvendigvis ville have ressourcerne til at indsende et omfattende høringssvar. Man efterspurgte i den forbindelse, at instruksen eventuelt kunne være mere detaljeret.

Naturstyrelsen understregede, at man havde brugt betydelige ressourcer på at gennemgå udpegningen af samtlige vandløb som hhv. kunstige eller naturlige, hvorfor man fra styrelsens side fandt, at man havde et betryggende grundlag – men at man selvfølgelig i en høeringsproces altid ville lytte til ny, lokal viden, der kunne medføre en omkarakterisering.

DANVA foreslog, at der i instruksen tilføjes, at hvis man på et gammelt kort fandt lige vandløb, der umiddelbart så kunstige ud, skulle man undersøge dem igen, da lige vandløb ikke nødvendigvis er kunstige. Naturstyrelsen oplyste, at dette allerede fremgår af instruksen.

Arbejdsgruppens medlemmer blev opfordret til at fremsende eventuelle supplerende bemærkninger skriftligt. Særligt blev der opfordret til en mere tydelig kildehenvisning til EU's guidelines.

Ad dagsordenspunkt 4)

Landbrug & Fødevarer og Bæredygtig Landbrug fælles oplæg blev drøftet. Naturstyrelsen erklærede sig indledningsvist enig i, at afvanding er vigtigt for landbruget, samt at Naturstyrelsen er bekendt med afvandingsinteressenternes frygt for forsumpning af landbrugsjorden, hvorfor der i vandplanerne er indbygget sikkerhedsmekanismer, som er i overensstemmelse med EU's guidance documents. Landbrug & Fødevarer fremhævede i den forbindelse, at det var organisationens opfattelse, at viden om konsekvenser – og dermed udpegnings af stærkt modificerede vandløb – skulle være tilvejebragt inden, de endelige vandplaner lægges frem. Naturstyrelsen konkluderede på den baggrund, at uenigheden i sidste ende grundlæggende handlede om timing i forhold til konsekvensvurderinger og deraf følgende udpegnings af stærkt modificerede vandløb.

Landbrug & Fødevarer og Bæredygtigt Landbrug supplerede ved at anføre, at Naturstyrelsen ikke fulgte EU's guidelines ved udpegnings af stærkt modificerede vandløb, hvorfor afvandingsinteresser ikke blev hørt. Bæredygtigt Landbrug fremførte i den forbindelse, at figur 5 på side 8 i EU's guidance doc. 2 viste, at et vandløb lige, bør det som udgangspunkt udpeges som stærkt modificeret, i modsætning til praksis hos styrelsen. Naturstyrelsen var ikke enig i denne udlægning af dokumentet. Der var i deltagerkredsen imidlertid enighed om, at der ikke generelt er et modsætningsforhold mellem afvanding og at opnå god økologisk tilstand. Bæredygtigt Landbrug fremførte dog, at indsatskrav om ændret vandløbsvedligeholdelse ikke er forenelig med dyrkning, idet indsatsen i alle tilfælde medfører højere vandstand.

DANVA efterspurgte, hvor det i EU's guidelines stod, at alle vandløb, hvor der er afvandingsinteresser, skal udpeges som stærkt modificerede. Endvidere efterspurgte DANVA undersøgelser, der viste, at alle marker ville oversvømmes, som Landbrug & Fødevarer mfl. havde fremført.

KTC, Danmarks Naturfredningsforening samt Danmarks Sportsfiskerforening var uenige i, at vandplanerne forårsagede stor forsumpning, hvilket mange års erfaring med miljøvenlig drift af vandløb viste. Endvidere blev påpeget, at mange dræn i forvejen er dykkede. KTC underbyggede dette med tal fra Køge, Næstved og Syddjurs Kommuner. Danmarks Naturfredningsforening fremhævede endvidere, at der ikke står noget i direktivet om, at afvandingsinteresserne skal være uforandrede. Hvis der er store samfundsinteresser, må det godt påvirke afvandingen i en vis grad, da der er tale om et miljødirektiv.

Videncentret for Landbrug og Landbrug & Fødevarer understregede vigtigheden af lokal inddragelse i arbejdet med at fastsætte indsatser for vandløb, hvilket Naturstyrelsen erklærede sig enig i dette, men påpegede samtidigt, at det kan indebære et uensartet indsatsniveau på landsplan.

Ad dagsordenspunkt 5)+6)

Naturstyrelsen opridsede indledningsvist de juridiske rammer i vandrammedirektivet indenfor hvilke, termene ”*uforholdsmæssigt store omkostninger*” og ”*betydelige negative konsekvenser*” indgår. I den forbindelse udbad styrelsen sig gruppens holdning til hvilke indikatorer, der kan bruges til at konstatere en indsats, der er nødvendig for at opnå god økologisk tilstand, vil være forbundet med betydeligt negative konsekvenser at gennemføre. Arbejdsgruppens resultater vil indgå i den kommende beslutningsproces for næste generation af vandplaner.

Videncentret for Landbrug pegede på, man kunne opstille visse støttepunkter. Et eksempel kunne være hvor mange meter af marken, der ville blive påvirket af indsatsen.

Bæredygtigt Landbrug mente med henvisning til side 40 i EU's guidance doc. 4, at enhver nedgang i udbyttet udover årsvariationen ville være en betydelig negativ konsekvens. Naturstyrelsen noterede, at enhver nedgang i udbyttet udover årstidsvariationen ikke kunne være en juridisk korrekt udlægning, når direktivet talte om ”betydelige” negative konsekvenser.

Danske Vandløb henviste til, at man kunne se på tab i grundværdi.

Bæredygtigt Landbrug efterspurgte, om effekt af klimagasser ikke skal indgå, hvortil Naturstyrelsen svarede, at effekter er kendt, og indgår også i den politiske stillingtagen.

Naturstyrelsen bad alle deltagere overveje spørgsmålet yderligere til næste møde og opfordrede til, at alle inden næste møde kom med konkrete forslag til kriterier for anvendelsen af de to begreber. I det omfang det ikke er muligt at angive fx konkrete beløb eller lignende, opfordrede Naturstyrelsen til at komme med forslag til pejlemærker/principper af mere overordnet karakter.

Ad dagsordenspunkt 7)

Punktet nåede ikke at blive drøftet indenfor den afsatte mødetid, men tages op på næstfølgende møde.

Ad dagsordenspunkt 8)

Der blev ikke taget emner op under punktet evt.